

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1585
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.5.2023/32
Karar Numarası : 2023/495
Başvuran : R. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Hakkari Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın hastaneye sevk edilmemesinin kötü muamele yasağına aykırılık teşkil ettiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 2018’de kaza sonucu sol kolu ve sol bacağında sağlık sorunları olduğunu, ciddi ve riskli ameliyatlara olması gerektiğini, S.B.Ü. Van Eğitim ve Araştırma Hastanesinde doktorun kendisini mahpus olduğu gerekçesiyle tedavi etmediğini,

b. Sinir damarlarının artık iş göremez hale geldiğini, yaklaşık 4 aydır Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü’ne sevk edilmeyi beklediğini iddia etmekte olup gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Hakkari Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Mahpus Van M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda misafir olarak bulunmaktayken 4/11/2020 tarihinde SBÜ. Van Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edildiği, 4/11/2020 tarihli tek hekim sağlık raporu ile mahpusun koluna kas transferinin uygun olmadığı, mevcut durumunun mahpus için daha uygun olduğu ve Van ilinde tedavisini gerektiren herhangi bir durumun bulunmadığının bildirildiği,

b. 31/5/2022 tarihinde Hakkari Devlet Hastanesi Ortopedi Polikliniği sevkini yapıldığı, muayene sonucunda fizik tedavi ve rehabilitasyonun önerildiği ancak o süreçte Hakkari Devlet Hastanesinde fizik tedavi ve rehabilitasyon doktorunun bulunmaması nedeniyle sevkini yapılamadığı, mahpusun mevcut durumunun acil olmaması nedeniyle doktor tarafından Van iline sevkini yapılmadığı,

c. 13/10/2022 tarihinde ise Hakkari Devlet Hastanesinde fizik tedavi ve rehabilitasyon doktorunun göreve başlaması ile sevkini yapıldığı, doktor tarafından el parmakları ve el bileklerinde kontraktörlerin mevcut olduğu, fizik tedavi ve rehabilitasyonun faydasının olmayacağı kanaatinin mevcut olduğu notunu düştüğü beyan edilmiş

olup mahpusun sağlık dosyası tarafımıza gönderilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

5. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; “özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği” hükme bağlanmıştır.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

7. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında, başvuranın hastaneye sevkinin yapılmadığı iddiası konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

8. 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Sağlığın korunması kurallarına” uyma başlıklı 27'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına göre: “Hükümlü, sağlığının korunması ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli ve alınmış tedbirlere uymak, kişi sağlığı için tehlike doğuran durumları gecikmeksizin kurum yönetimine bildirmek, kendi ve içinde yaşadığı ortamın temizliğine uygun davranışlar göstermek zorundadır.” “Hükümlü, hem kendi, hem de diğer hükümlülerin sağlığını tehlikeye düşürebilecek eylemlerden kaçınmakla yükümlüdür.”

9. 5275 sayılı Kanun'un “Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri” kenar başlıklı 71'inci maddesine göre: “Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.”

10. Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) bir kararına göre; “Diğer mahpuslar gibi başvurusunun da beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbi araçlardan yararlanma hakkına sahip olduğu mevzuatta açıkça düzenlenmektedir. [...] Bu konuda Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları görevli kalmıştır. [...] Ayrıca ilgili ceza infaz kurumunda görevli hekim tarafından kurumun ayda en az bir kez denetleneceği ve sağlık koğulları yönünden alınması gereken önerileri içeren bir rapor düzenleyeceği hüküm altına alınmıştır.” (İbrahim KAPTAN, B. No: 2017/30510, 18/7/2018, para. 62).

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin

3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviye göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (*Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86).

12. Başvuran, sol kolu ve sol bacağına sağlık sorunları olduğunu, yaklaşık 4 aydır Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü'ne sevk edilmeyi beklediğini iddia etmiştir. Muhatap Kurum, mahpusun Hakkari Devlet Hastanesi Ortopedi Polikliniğinde yapılan muayenesi sonucunda fizik tedavi ve rehabilitasyonun önerildiğini ancak o süreçte Hakkari Devlet Hastanesinde fizik tedavi ve rehabilitasyon doktorunun bulunmaması nedeniyle sevkinin yapılmadığını, mahpusun mevcut durumunun acil olmaması nedeniyle doktor tarafından Van iline sevkinin yapılmadığını, 13/10/2022 tarihinde ise Hakkari Devlet Hastanesinde fizik tedavi ve rehabilitasyon doktorunun göreve başlaması ile sevkinin yapıldığını iddia etmiş olup söz konusu sevki dahil olmak üzere sağlık durumunu gösteren sağlık dosyasını tarafımıza iletmiştir.

13. Mahpusun sağlık belgeleri incelendiğinde hastane sevklerinin düzenli olarak gerçekleştirildiği, 13/10/2022'de mahpusun talep ettiği sevk yapıldığı ve doktorun fizik tedavi ve rehabilitasyonun faydasının olmayacağı kanaatine vardığı görülmektedir. Bununla beraber; geçici olarak doktor bulunmaması dolayısıyla sevk işlemlerinde kısa süreli gecikmeler yaşanabileceği, acil bir durumda Revir Birimince başka şehre sevk sağlanabileceği, Revir Birimi'nin mevcut başvuruda acil bir durum görmediği için böyle bir karar vermediği, doktorun fizik tedavi ve rehabilitasyonun faydasının olmayacağı kanaatine varmasının da fizik tedavi ve rehabilitasyon eksikliği konusunda acil bir durum yaratmadığını gösterdiği, söz konusu tıbbi değerlendirmelerin ancak doktorlar tarafından yapılabileceği, bu kapsamda başvuranın sağlık hizmetlerine erişiminin bulunduğu değerlendirilmektedir.

14. Sonuç olarak; başvuruya konu hastaneye sevk işleminin gerçekleştirilmemesi iddiası bakımından kötü muamele yasağının ihlali olarak nitelendirilebilecek düzeye varan bir sorun yaşanmadığı, bu nedenle kötü muamele yasağının "ihlal edilmediği" kanaatine varılmaktadır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye